

for Samfundet i dets Helhed, for Statssamfundet som saadant, for Rigets Selvstændigheds Bevarelse o. s. v., ja kunde det have saa vidt rækkende Følger; skulde jeg tage meget feil, om ikke dette høie Thing vilde tage Sagen under alvorlig Overveielse, tiltrøds for at den ærede Forslagsstiller mente, at man stillede sig meget tvivlsom til Sagen i Fjor. Nei det tror jeg egentlig ikke, at man gjorde i Fjor, jeg tror, at man var aldeles paa det Rene med, at der ikke kunde komme Noget ud af Sagen. Om man ser anderledes paa det nu, veed jeg ikke; men Sagen er ganske den samme; om man ser anderledes paa den i Mar, veed jeg ikke, mit Syn er i alt Fald det samme som dengang. Men jeg siger kun: Naar man har et saa stort og lyst Syn paa denne Sag, saa man kan tro, at det virkelig var til nogen egentlig Nytte med Hensyn til disse store Spørgsmaal, saa var det en ganske anden Sag, men det frygter jeg for, er et Keilshn. Jeg tror ikke, det har allerringeste Betydning, at der, som den ærede Forslagsstiller udtalte, tilveiebringes og holdes aaben, en Veimellem Skagerak og Rattegat, uden at man har nødig at passere Skagen. Nei, den Frygt for Skagen existerer kun i Enkeltes Fantasi; hos Sømændene existerer den ikke; efter de Søhyndiae, jeg har som Hjemmelsmænd for mine Ansørelser, existerer den slet ikke. Tværtimod har den langt overveieende Del af de Udtalelser, jeg har liggende for mig, gaaet ud paa, at man kun i hyerste Nødstilfælde ville søge en Sammerbugtshavn for ad den Veie at komme ind i Rattegat, kun naar man var nødt til at gaa i Vand med sit Skib, vilde man forsøge den Udvei at ramme Sammerbugtshavnen. Denne Bugt vil ikke, selv om den faar en Havn, som foreslaaet, i den Grad som den ærede Forslagsstiller mente, tabe det Afstrækkelighed for Sømændene. Thi det er jo ikke Et og det Samme, at der er en Havn, og at den paagjældende Havn rammes af det Skib, der søger den. Det er en Selvfølge efter min Overbevisning, at intet Skib, der er i seilbar Stand, under nogenlunde almindelige Forhold — og dermed mener jeg: ikke aldeles ekstraordinære Stormforhold, — vil søge ind i Sammerbugten, naar det kan undgaa det. Men bliver man nødt til det, kommer det an paa, om man virkelig kan klare Indseilingen til Havnen, om man kan ramme den, og det er efter mit Skøn overordentlig tvivlsomt, hvorvidt det paa nogen Maade kan antages; at ville ske i de fleste Tilfælde. De Herrer maa erindre, at her er Forholdet ikke det samme, som ved de fleste Havne, man kunde tænke sig anlagt paa Sjællands Vestkyst, at man

kan løbe ind med Vind og Sø; her vil man i de fleste Tilfælde kunne løbe ind med Søen, men maa løbe paa tværs af Vinden. Det er os ikke ubekendt, at de egentlige Storme fra Vest, der staa omtrent i Forhold til Stormene fra Øst som 4 & 5 til 1. Den Havnemunding, her vil blive Tale om, vender omtrent direkte mod Nord. Det er altsaa ingenlunde sikkert, det er endog saa langt fra sandsynligt, at de fleste af de Fartøier, der søge Havnen under en Vestenstorm, ogsaa virkelig vilde komme hestindede ind i den. Der hører ikke saa ganske lidt til for et Fartøj i haardt Veir fra selve Skagerak at løbe paa tværs af Vinden ind i Havnen, og feiler han saa Havnen, er han dødsdømt, saa er der aldeles ingen Redning, saa er det givet, at saa skal han have sit Skib slaaet itu. Det Exempel, som den ærede Forslagsstiller omtalte, om et af vore større Dampskibe, der var forlist i Nordfjorden, har selvfølgelig sin Rigtighed, naar den ærede Forslagsstiller fremsætter det, men som Modstykke dertil skal jeg blot nævne, at selve Rhederen for dette Selskab, hvortil det omtalte Dampskib hørte, er en af dem, der har udtalt sig allermetst afajørende mod hele dette Anlæg som her er Tale om, blandt de skibskundige Mænd, jeg har talt med. Det var ganske vist forud for det Forlis, her er omtalt, det skal jeg erkjende; men jeg tror, at den paagjældende Rheder har ganske den samme Usikkerhed endnu, til Trøds for dette Forlis, fordi det er indlysende, at man ikke kan have en Havn liggende paa ethvert Sted, hvor et Skib overhovedet forliser. Ja, med Hensyn til Indtægtsprogrammet, Vedligeholdelsesudgifterne og alt dette, skal jeg gaa overmaade let henover det, idet jeg der, som jeg gjentagne Gange har sagt, kan slutte mig til, hvad der allerede er udtalt. Det staa ogsaa for mig i høi Grad tvivlsomt, om $\frac{1}{4}$ Million er tilstrækkelig til at holde et saadant Anlæg vedlige, men det skal jeg lade staa hen, det kan man umulig have nogen begrundet Mening om forud, fordi man kan ingenlunde, ikke engang tilnærmelsesvis, have nogen Mening om, hvilke Mængder af Sand der vil komme til at belejre disse Farvaade, som her er Tale om. Men det er temmelig afgjort, at naar der er opført 150,000 Kr. til Administration hvis Anvendelse der forøvrigt er gjort Rede for andet Steds, og til uforudsete Udgifter kun 40,000 Kr., altsaa i Alt 190,000 Kr. paa de to Konti, vil det være indlysende, at deri kan ikke ligge de Beløb, som Opretholdelsen af Driften kræver, navnlig til den Mængde Slæbedampere, som blive nødvendige for at bugserer ethvert Skib, der, som